

parachutisten of Vijfde Colonnisten een aanval uitgevoerd hadden op het hoofdbureau van politie en dat zij de hoge toren van een flatgebouw aan de Zeestraat bezet hadden (de commandant Vesting Holland zond er een heel detachement op af 'om de toren te heroveren'<sup>1</sup>); hem werd óók gerapporteerd, 'dat honderdtwintig Duitsers in burgerkleding uit een huis aan de Suezkade' oprukten in de richting van het centrum<sup>2</sup> en, later, dat die honderdtwintig naar dat huis teruggejaagd waren en dat het huis door een pantserwagen in puin geschoten was, waarna de nog in leven zijnde Vijfde Colonnisten de wapens neerlegden.<sup>3</sup> En was dit alles zo vreemd? Had niet in de op 10 mei buitgemaakte Duitse stukken gestaan, dat zich in Den Haag Duitse burgers bevonden die 'speciale opdrachten' gekregen hadden? Ongeacht zijn eigen waarnemingen trok generaal Winkelman de juistheid van de bij het Algemeen Hoofdkwartier binnenstromende berichten niet in twijfel. Alle beschikbare pantserwagens van het veldleger ontbood hij naar Den Haag en 's middags om één uur gaf hij persoonlijk per telefoon aan de commandant veldleger een beeld van de situatie waaromtrent deze de volgende aantekeningen maakte:

'Aanval op politiebureau 's-Gravenhage afgeslagen. Vijfde Colonne treedt op. Aanval op hoofdcommissaris. Duitse en Nederlandse geweren. Postbode doodgeschoten. Gevecht met honderd man in omgeving Suezkade. Mocht de ministerraad door opdringen vijand in handen van de vijand vallen, dan zal opperbevelhebber land- en zeemacht met alle middelen de verdediging verder voeren. Generaal-majoor Carstens heeft hedenmorgen Belvédère te Wassenaar genomen. Burgers en personen in Nederlands uniform nemen deel aan de strijd op korte afstand. Een motorordonnans is bij de boerderij 'Maaldrift'<sup>4</sup> overvallen door twee als boeren verklede personen, heeft zich doodgehouden en daarna beiden neergeschoten, een derde gewond en deze vluchtte met een vierde. In de 'Maaldrift' werd een geweldige buit aan wapens gevonden.'<sup>5</sup>

Het gebeurde bij de Suezkade vond generaal Winkelman van voldoende belang om er nog diezelfde dag 's avonds een apart communiqué over uit te

<sup>1</sup> B. Rutgers, 4 maart 1952. <sup>2</sup> H. F. M. van Voorst tot Voorst: 'Notities', p. 109.

<sup>3</sup> In werkelijkheid was hier een schoenmakerswinkelteje op losse gronden onder vuur genomen door een Nederlandse pantserauto, 'waarvan de commandant blijkbaar door een oorlogspsychose was bezeten . . . Het schoenmakertje heeft het leven er af weten te brengen door zich terstond achter zijn toonbank op de grond te werpen' - aldus een auditeur-militair bij de krijgsraad in Den Haag die enkele dagen later dit gebeuren ging onderzoeken. (Brief, 18 dec. 1953, van D. J. Veegens).

<sup>4</sup> Bij Wassenaar. Hier had zich op 10 mei een deel van de op Valkenburg gelande Duitsers geïnstalleerd. <sup>5</sup> Hoofdkwartier veldleger: 'Dagboek', p. 110 (11 mei 1940).